

Veroprosentit vuodelle 2025

KH 12.11.2024 § 351
3481/02.03.02/2024

Valmistelija

Halintojohtaja Henri Pätsi, p. 0401595715

Kuntien on ilmoitettava tulo- ja kiinteistöveroprosentit vuodelle 2025 viimeistään maanantaina 18.11.2024. Tuloveroprosentti ilmoitetaan kymmenyksen tarkkuudella, esimerkiksi 6,5.

Vuoden 2025 alussa ennakonpidätysmenettely muuttuu. Verokortit tulevat voimaan heti tammikuun alusta. Muutoksella helpotetaan sekä kansalaisten että suoritusten maksajien verokorttien käsittelyä ja siitä aiheutuvaa työtä. Verokorttien voimaantulo 1.1. aiheuttaa aikaistuksen myös verokorttien tuotannon aikatauluun Verohallinnossa.

Pudasjärven kaupungin nykyiset veroprosentit ovat seuraavat:

- tuloveroprosentti 9,0
- kiinteistöveroprosentit:
 - yleinen kiinteistöveroprosentti 1,00 (=rakennukset)
 - vakituinen asunto 0,41
 - muu asuinrakennus 1,10
 - yleishyödyllinen yhteisö 0,40
 - rakentamaton rakennuspaikka 3,50
 - voimalaitosrakennukset 3,10
 - maapohja 1,30 (= yleinen kiinteistöveroprosentti, maa-alueet)

Edellisenä vuonna tuloveroprosentti oli 8,36. Kiinteistöveroprosentteihin ei tehty vuodelle 2024 muita kuin lakisääteisiä muutoksia.

Vuoden 2024 talousarviossa on todettu, että tuloveronkorotuksia on jatkettava v. 2025 paitsi nykyisestä menorakenteesta (sopeuttamistarpeesta) johtuen erityisesti myös lisääntyvästä yksityisteiden kunnossapitoon käytettävästi määrärahasta johtuen:

Pudasjärven kaupungin yksityistiekäytäntöjä (valtuuston päättämä sääntö) suunnitellaan muutettavaksi siten, että kaupungin kunnossapidon piiriin pääsisivät kaikki vähintään 300 m pitkät yksityistiet, joiden varressa on vähintään yksi asuttu vakituinen asunto. Muutos on suunniteltu rahoitettavaksi korottamalla tuloveroprosenttia edelleen vuonna 2025. Kyseinen muutos on päätetty valtuustossa 18.12.2023 § 78.

V. 2024 talousarviossa verotulojen ja kertaluonteisten myyntivoittojen tarpeesta on todettu: *suunnitelma vuodelle 2025 sisältyy tässä vaiheessa suunnitelma tuloveroprosentin huomattavasta korottamisesta 9,0 prosentista 9,7 prosenttiin ja tarve myydä arviolta jopa puolet kaupungin kaikesta metsäomaisuudesta tulevan kolmen vuoden aikana.*

Pudasjärvi oli yksi Suomen 88:sta (lähde: Verohallinto 23.11.2023) vuodelle 2024 tuloveroprosenttia nostaneista kunnista (aidot veronkorotukset, joissa ei ole mukana pelkkiä pyörityskorotuksia sote-uudistuksesta johtuneesta veroprosentin sadasosatarkkuuden

muuttamisesta lähimpään kymmenykseen). Toisin sanoen suurin osa kunnista ei nostanut tuloveroprosenttia vuodelle 2024.

Vuoden 2024 talousarviossa suunniteltu talouden tasapainottaminen suunnitelmakaudella eli talousarviovuonna 2024 ja suunnitelmavuosina 2025-2026 ei ole onnistunut suunnitellusti. Osavuosikatsauksen 9/2024 (KH 29.10.2024, käsittelyssä valtuustossa marraskuussa) mukaan:

Kaupunginhallitus on 15.10.2024 päättänyt esittää valtuustolle talousarviomuutoksia, joilla v. 2024 muutetun talousarvion yli/alijäämäksi muodostuu -1 604 270 € (alkuperäisen talousarvion ali/ylijäämän ollessa - 365 770 €).

Ennustettu alijäämää kääntää taseen edellisten tilikausien yli/alijäämän voimakkaasti negatiiviseksi. Kaupungin riski joutua erityisen vaikeassa taloudellisessa tilanteessa olevien kuntien arviointimenettelyyn jo lähivuosina on todellinen ilman riittävän nopeita ja vaikuttavia talouden korjaamistoimenpiteitä. Tähän vaikuttaa erityisesti huomattava laina- ja vuokravastuukanta yhdistettynä lainanhoitokyvyn heikkenemiseen niin, ettei lainakantaa pystytä pienentämään.

Toisaalta talouden sopeuttamisen onnistumisesta on jo merkkejä: Henkilöstökustannuksiin vaikuttaa merkittävästi se, että kaupungin henkilöstön määrä on laskenut syyskuun lopun tilanteessa n. 20 henkilöllä ja henkilötyövuosien määrä n. 30 henkilöllä vuoden takaiseen verrattuna.

Henkilöstövähennykset ovat välttämättömiä henkilöstön määrän sopeuttamiseksi vastaamaan alentunutta asukaslukua ja kaupungin talouden kantokykyä. Tämä tehdään jatkossakin ensisijaisesti luonnollista poistumaa hyödyntäen. Koska henkilöstö on olemassa palveluntuotantoa varten, vaikuttaa henkilöstön määrän vähentyminen väistämättä tapaamaan tuottaa palveluita.

Samaan aikaan kaupungilla etsitään ratkaisuja pito- ja vetovoimalle tärkeiden elinvoimapanostusten rahoittamiseen myös talouden sopeuttamisen aikana.

Tilinpäätöksen v. 2023 yli/alijäämäksi muodostui – 3 662 000 €, minkä seurauksena kaupungin taseeseen kertynyt ylijäämä (n. +2,7 M €) muuttui vajaan miljoonan euron suuriseksi kertyneeksi alijäämäksi.

Kaupungin lainakanta ja vuokravastuut olivat vuoden lopussa n. 93 M € (12 418 € / asukas) ja koko konsernin n. 128 M € (17 045 € / asukas). Pudasjärven kaupunkikonsernin velat ja vuokravastuut asukasta kohden ovat valtakunnallisesti tarkastellen suu-ret.

Kaupungin talouden sopeuttamistarpeeksi arvioidaan edelleen n. 2 miljoonaa euroa, mistä n. 1,5 M € on tarvetta leikata nykyistä menojen ja tulojen epäsuhtaa ja 0,5 M € v. 2025 alussa voimaan astuvan työllisyysuudistuksen kaupungille aiheuttamaa nettomenolisäystä.

Kaupungilla on syksyn ajan työskennellyt talouden sopeuttamisen poliittinen ohjausryhmä tavoitteena valmistella noin 2 miljoonan euron sopeutustoimet, jotta kaupungin taloutta saadaan tervehdytettyä ja pienennettyä kaupungin riskiä joutua erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien arviointimenettelyyn (kriisikunnaksi) lähivuosina.

Valtuuston on tarkoitus päättää tästä sopeutuspaketista vuosille 2025-2027(2028) joulukuun kokouksessa.

Koska sopeutustoimet astuvat voimaan viiveellä ja vaikuttavat täysimääräisesti vasta usean vuoden kuluessa, veronkorotustarpeet ovat ilmeiset.

Mahdollisuuksia korottaa veroprosenttia rajoittavat:

- arviointimenettelykriteerin mahdollinen laukeaminen* (tämän hetkisen arvion mukaan Pudasjärven kaupungin/kaupunkikonsernin v. 2024 tilinpäätös uhkaa laukaista kolme neljästä arviointimenettelykriteeristä ainoan ei laukeavan liittyessä juuri tuloveroprosenttiin)
- vaikutukset kunnan pito- ja vetovoimaan; vertailua naapurikuntiin:
 - Pudasjärvi nyt 9,0; esitys vuodelle 2025 9,5
 - Ii 8,9; esitys vuodelle 2025 8,9
 - Oulu 7,9; esitys vuodelle 2025 7,9
 - Posio 9,1; vuodelle 2025 9,1
 - Puolanka 8,9
 - Ranua 7,1; esitys vuodelle 2025 8,1
 - Suomussalmi 8,9; esitys vuodelle 2025 8,9
 - Taivalkoski 7,9
 - Utajärvi 8,4

(Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa.*

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa, tai rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;

2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;

3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;

4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.)

Arviointimenettelykriteerin hallinta asettaa korotuksen katoksi vuodelle 2025 käytännössä tason 9,5, jotta kriteerin laukeaminen ei jää riippumaan muiden kuntien verokorotuspäätöksistä.

Tuloveroprosentin huomattavan korottamisen lisäksi esitetään korotettaviksi yleistä (rakennukset) kiinteistöveroprosenttia, vakituisen asunnon kiinteistöveroprosenttia ja muiden asuinrakennusten

(käytännössä vapaa-ajan rakennusten) kiinteistöveroprosenttia.

Kyseisten kiinteistöveroprosenttien vertailu naapurikuntiin:

vertailua naapurikuntiin, v. 2024 prosentit:

- Pudasjärvi yleinen (rakennukset) 1,00; vakituinen asunto 0,41; muu asuinrakennus 1,1
- li 1,3; 0,65; 1,20
- Oulu 1,15; 0,50; 0,93
- Posio 1,30; 0,60; 1,10
- Puolanka 0,93; 0,55; 1,10
- Ranua 1,10; 0,50; 1,15
- Suomussalmi 1,05; 0,55; 1,10
- Taivalkoski 1,03; 0,45; 1,03
- Utajärvi 1,10; 0,45; 1,25

Esitetyillä korotuksilla saatavat verokertymät:

Tuloveroprosentin korottamisen 0,5 %-yksiköllä 9,0>9,5 arvioidaan korottavan verokertymää v. 2025 n. 550 t €.

Yleisen kiinteistöveroprosentin (rakennukset) korottamisen 0,1 %-yksiköllä (1,00>1,10 %) ja arvioidaan korottavan verokertymää v. 2025 n. 70 t €.

Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentin korottamisen 0,1 %-yksiköllä (0,41>0,51 %) ja arvioidaan korottavan verokertymää v. 2025 n. 150 t €.

Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentin korottamisen 0,1 %-yksiköllä (1,1->1,2 %) ja arvioidaan korottavan verokertymää v. 2025 n. 80 t €.

Kiinteistöveroprosenttien esitettyjen korottamisten arvioidaan korottavan verokertymää v. 2025 yht. 300 t €.

Virkavalmistelussa oli arvioitu kaupungin toimintakatteen sopeuttamistarpeeksi 2 M €. Talouden sopeuttamisen poliittisen ohjausryhmän työskentelyn päättyessä 6.11.2024 viranhaltijavalmistelussa lasketusta ja viranhaltijoiden esittämästä 2 miljoonan euron säästöistä jäätiin n. 0,5 M €.

Virkavalmistelussa on arvioitu, että sopeutuksen jäämisestä 1,5 M € tasolle paitsi seuraa tarve jatkaa sopeuttamista, myös talouden korjaantumisen pitkittymisestä aiheutuvia lisäkustannuksia ja heikentynyt riski sietää yllättäviä lisämenoja kaupungille.

Riskien hallitsemiseksi esitetyt veronkorotukset (ja huomattava kaupungin omaisuuden myynnin jatkaminen) ovat välttämättömiä. Esitetyt veronkorotukset ovat kunnan pito- ja vetovoiman kannalta haastavia erityisesti kaupungin tuloverotuksen ollessa esitetyn muutoksen jälkeen alueellisesti selvästi kireintä.

Edellyttäen, että palveluiden määrää, laajuutta ja toimipisteitä voidaan vähentää ja käyttötalous korjaantuu, veroprosentteja on tarkoituksenmukaista pyrkiä korjaamaan myös alaspäin lähivuosina veto- ja pitovoiman parantamiseksi (siltä osin kuin veroprosentit siihen vaikuttavat).

Kaupunginjohtajan esitys Kaupunginhallitus

1) esittää valtuustolle, että se päättää veroprosentit vuodelle 2025 seuraavasti:

- tuloveroprosentti 9,5
- kiinteistöveroprosentit:
 - yleinen kiinteistöveroprosentti, rakennukset 1,10
 - vakituinen asunto 0,51
 - muu asuinrakennus 1,20
 - yleishyödyllinen yhteisö 0,40
 - rakentamaton rakennuspaikka 3,50
 - voimalaitosrakennukset 3,10
 - yleinen kiinteistöveroprosentti, maa-alueet ("maapohja") 1,30;

2) esittää valtuustolle, että se tarkastaa pykälän heti kokouksessa; ja

3) tarkastaa tämän pykälän heti kokouksessa

Päätös

Kaupunginhallitus päätti

1) esittää valtuustolle, että se päättää veroprosentit vuodelle 2025 seuraavasti:

- tuloveroprosentti 9,5
- kiinteistöveroprosentit:
 - yleinen kiinteistöveroprosentti, rakennukset 1,10
 - vakituinen asunto 0,51
 - muu asuinrakennus 1,20
 - yleishyödyllinen yhteisö 0,40
 - rakentamaton rakennuspaikka 3,50
 - voimalaitosrakennukset 3,10
 - yleinen kiinteistöveroprosentti, maa-alueet ("maapohja") 1,30;

2) esittää valtuustolle, että se tarkastaa pykälän heti kokouksessa; ja

3) tarkasti tämän pykälän heti kokouksessa

Jakelu

valtuuston listalle